

ได้รับทุนสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการ
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การพยาบาลผู้ป่วย

ที่มีภาวะซึมเศร้า

อย่างมีความ

การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะซึมเศ...

WY160 ส265ก 2564

B0011452

bib:13399116975

สมพร รุ่งเรืองกลกิจ

การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะซึมเศร้า อย่างมีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร รุ่งเรืองกลกิจ

พิมพ์ครั้งที่ 2 : ตุลาคม 2564

ISBN 978-616-438-580-1

สงวนสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

ลิขสิทธิ์ของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ราคา 295 บาท

ข้อมูลรายการบรรณานุกรมในสิ่งพิมพ์ (CIP)

สมพร รุ่งเรืองกลกิจ.

การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะซึมเศร้าอย่างมีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ / สมพร รุ่งเรืองกลกิจ. -- พิมพ์ครั้งแรก. -- ขอนแก่น : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564.

276 หน้า : ภาพประกอบ

1. โรคซึมเศร้า -- ผู้ป่วย -- การพยาบาล. 2. โรคซึมเศร้า -- ผู้ป่วย -- ความแตกต่างทางเพศ. 2. ความซึมเศร้า. (1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คณะพยาบาลศาสตร์. (2) ชื่อเรื่อง.

RC537 ส265

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

123 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

โทรศัพท์ 043-202100, 099-4655115 โทรสาร 043-202100

Email : kkuprinting@hotmail.com

WY160
ส265ก 2564
เลขที่บัญชี B0011452
วันที่ 19 พ.ย. 2564

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ระบาดวิทยา ความหมาย การประเมิน และการวินิจฉัยภาวะ ซิมเศร้า	1
1. ระบาดวิทยาของภาวะซิมเศร้า	3
2. ความหมายของภาวะซิมเศร้า	5
3. อาการและอาการแสดงของภาวะซิมเศร้า	10
4. การประเมินและการคัดกรองภาวะซิมเศร้า	12
5. การวินิจฉัยโรคซิมเศร้า	17
6. สรุป	22
เอกสารอ้างอิง	23
บทที่ 2 ภาวะซิมเศร้า: แนวคิดและการบำบัดรักษาผู้ที่มีภาวะซิมเศร้า	29
1. แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายการเกิดภาวะซิมเศร้า	31
2. การบำบัดรักษาผู้ที่มีภาวะซิมเศร้า	35
3. สรุป	57
เอกสารอ้างอิง	57
บทที่ 3 เพศภาวะกับภาวะซิมเศร้า	63
1. ความหมาย	66
2. องค์ประกอบเพศภาวะ	70
3. ภาวะซิมเศร้าจากการมีความเชื่อฝังหัวต่อกรอบเพศภาวะ	77
4. ตัวอย่างข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับเพศภาวะกับภาวะซิมเศร้าใน สังคมไทย	81
5. สรุป	94
เอกสารอ้างอิง	95

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะกับการดูแลผู้มีภาวะซึมเศร้า	101
1. ความหมาย	103
2. แนวปฏิบัติบริการสุขภาพที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ	105
3. การประเมินภาวะซึมเศร้าที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ	110
4. การบำบัดทางจิตสังคมที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะสำหรับ ผู้หญิงที่มีภาวะซึมเศร้า	114
5. การบำบัดทางจิตสังคมที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะสำหรับ ผู้ชายที่มีภาวะซึมเศร้า	131
6. การบำบัดทางจิตสังคมที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะสำหรับ ผู้หลากหลายทางเพศที่มีภาวะซึมเศร้า	140
7. สรุป	144
เอกสารอ้างอิง	145
บทที่ 5 ตัวอย่างโครงการป้องกันภาวะซึมเศร้าที่มีความละเอียดอ่อน เชิงเพศภาวะ	151
1. โครงการการส่งเสริมสุขภาพจิตที่มีมิติเพศภาวะและความเป็นธรรม ทางเพศในชุมชน	153
2. สรุป	172
เอกสารอ้างอิง	173
บทที่ 6 กระบวนการพยาบาลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะสำหรับ ผู้ป่วยที่มีภาวะซึมเศร้า	175
1. กระบวนการพยาบาลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะสำหรับ ผู้ป่วยที่มีภาวะซึมเศร้า	177

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ตัวอย่างกรณีศึกษาการพยาบาลผู้ป่วยหญิงที่มีภาวะซึมเศร้า	188
3. ตัวอย่างกรณีศึกษาการพยาบาลผู้ป่วยชายที่มีภาวะซึมเศร้า	197
4. ตัวอย่างกรณีศึกษาการพยาบาลผู้หลากหลายทางเพศที่มีภาวะซึมเศร้า	202
5. สรุป	211
เอกสารอ้างอิง	212
บทที่ 7 ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลให้มีความละเอียดอ่อนเชิง	213
เพศภาวะ:	
1. โครงการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลให้มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ ในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะซึมเศร้า	217
2. พยาบาลกับการนำสมรรถนะความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะไปใช้ในการ การทำงาน	234
3. การจัดการศึกษาทางการพยาบาล	235
4. การวิจัย	238
5. พยาบาลกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเพื่อสนับสนุนความเสมอภาค ทางเพศภาวะ	241
6. สรุป	248
เอกสารอ้างอิง	248
บทที่ 8 บทสรุป	251
ดัชนี	256

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 เกณฑ์การวินิจฉัยโรคซึมเศร้า ตาม DSM-V	18
ตารางที่ 5.1 แสดงเนื้อหาวัตถุประสงค์และกิจกรรมการอบรมวันที่ 1	157
ตารางที่ 5.2 แสดงเนื้อหาวัตถุประสงค์และกิจกรรมการอบรมวันที่ 2	160
ตารางที่ 5.3 แสดงเนื้อหาวัตถุประสงค์และกิจกรรมการอบรมวันที่ 3	166
ตารางที่ 6.1 แสดงตัวอย่างกิจกรรมการพยาบาลที่มีความละเอียดอ่อนเชิง เพศภาวะ	187
ตารางที่ 7.1 แสดงวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีการอบรม ของหลักสูตรฯ	224
ตารางที่ 7.2 แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมต่อการเข้าร่วมประชุม เชิงปฏิบัติการหลังการอบรม 2 ครั้ง	227
ตารางที่ 7.3 แสดงการจัดการเรียนการสอนวิชาเพศภาวะกับสุขภาพจิต	236

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 กระบวนการให้การปรึกษาเพื่อฟื้นฟูพลังอำนาจและศักยภาพอย่างมีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ	123
ภาพที่ 4.2 กงล้อแห่งอำนาจและการควบคุม	130
ภาพที่ 5.1 แสดงหลักสูตรการอบรม ประกอบด้วยเนื้อหาและรูปแบบการเรียนรู้	156
ภาพที่ 5.2 สรุปชุดความรู้เรื่องอำนาจ วิธีการใช้อำนาจและผลจากการใช้อำนาจ	159
ภาพที่ 5.3 สรุปการเรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคิด อารมณ์/ความรู้สึก และผลกระทบในมิติต่างๆ	162
ภาพที่ 5.4 แสดงชุดความรู้เรื่องความรุนแรงเชิงโครงสร้าง	167
ภาพที่ 6.1 การให้สุขภาพจิตศึกษาที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ	201
ภาพที่ 7.1 แสดงเพศภาวะ (gender) เป็นปัจจัยหนึ่งของปัจจัยกำหนดสุขภาพทางสังคม	216
ภาพที่ 7.2 แสดงกรอบการเรียนรู้ในหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลให้มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ	222
ภาพที่ 7.3 กงล้ออำนาจและการควบคุมความรุนแรงในชีวิตคู่	226
ภาพที่ 7.4 เสวนานโยบายสาธารณะ เรื่อง “ทุกข์เศร้าได้เงาเพศภาวะ: รากเหง้าของภาวะซึมเศร้าในผู้หญิงและการบำบัดที่ยั่งยืน” ในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 10 วันที่ 20 ธันวาคม 2560 ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ	243
ภาพที่ 7.5 เสวนานโยบายสาธารณะ เรื่อง “ความไม่เป็นธรรมทางเพศภาวะที่ส่งผลต่อสุขภาพจิต” ในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 11 วันที่ 13 ธันวาคม 2561 ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ	244

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 7.6 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เพศภาวะกับความสุขคนไทย” ในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 11 วันที่ 13 ธันวาคม 2561 ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชัน เซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ	245
ภาพที่ 7.7 เอกสารประชาสัมพันธ์และข้อมูลเกี่ยวกับเพศภาวะเฉพาะประเด็น ว่าด้วย “วิถีเพศภาวะ: เสริมพลังสุขภาวะครอบครัว” ในงานสมัชชา สุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 12 ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ	247